

INWESTORZY WIERZĄ W ENERGETYKĘ SŁONECZNĄ W POLSCE. INSTALACJE PV GŁÓWNYM ZWYCIĘZCĄ KOLEJNEJ AUKCJI OZE.

Mimo ogólnego spowolnienia na rynku energii odnawialnej, potencjał sektora PV w Polsce stale rośnie. Jeszcze w 2013 roku łączna moc zainstalowana instalacji PV w Polsce nie przekraczała 2 MW. Dziś mamy już ponad 100 MW, a według informacji polskiego operatora sieci przesyłowych (PSE S.A.), w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym znajdzie się miejsce dla 2 GW mocy zainstalowanej w elektrowniach słonecznych.

Inwestorzy w sektorze energii elektrycznej, którzy planują uruchomienie instalacji PV mogą skorzystać z aukcyjnego systemu wsparcia dla instalacji OZE. W pierwszych aukcjach przeprowadzonych w 2016 i 2017r. wsparcie zostało zagwarantowane dla łącznie blisko 300 MW nowych projektów PV.

Pierwsze aukcje OZE w 2017r. rozstrzygnięte

PV głównym zwycięzcą kolejnej aukcji OZE

Aktualny system wsparcia dla nowych instalacji odnawialnych źródeł energii ("OZE") opiera się na systemie aukcyjnym wprowadzonym 1 lipca 2016 r. ustawą o odnawialnych źródłach energii ("Ustawa o OZE")¹

W grudniu 2016 r. przeprowadzono aukcję pilotażową na sprzedaż energii elektrycznej z OZE, w wyniku której wsparcie otrzymały przede wszystkim nowe projekty fotowoltaiczne ("PV"). W efekcie przydzielonego wsparcia ma powstać 51 nowych projektów w obszarze fotowoltaiki o mocy do 1MW każdy. Od daty zamknięcia aukcji inwestorzy mają 24 miesiące na rozpoczęcie generowania energii w instalacjach, które wygrały aukcje.

Pierwsze aukcje w 2017r., ogłoszone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (URE), przeprowadzono 29 i 30 czerwca. Podobnie jak w przypadku aukcji pilotażowej, tegoroczne aukcje zostały skierowane do wąskiej grupy instalacji OZE o mocy zainstalowanej nie większej niż 1 MW każda, tj.:

Zagadnienia

- Pierwsze aukcje OZE w 2017r. rozstrzygnięte
- PV głównym zwycięzcą kolejnej aukcji OZE
- Zasady wsparcia zwycięzców aukcji
- Rozwój polskiego rynku PV
- Proces inwestycyjny instalacji PV
- Co dalej

¹ Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o Odnawialnych Źródłach Energii, z późniejszymi zmianami

- do nowych instalacji OZE należących do koszyka tzw. "inne", (koszyk 7) obejmującego w szczególności: (i) instalacje PV, (ii) energetykę wiatrową, (iii) niektóre elektrownie wodne. W drodze tej aukcji mogło być sprzedane maksymalnie 4.725.000 MWh energii elektrycznej o maksymalnej wartości 2.182.908.687 zł, oraz
- do istniejących instalacji OZE migrujących do systemu aukcyjnego, spełniających kryterium stopnia wykorzystania mocy zainstalowanej – powyżej 3 504 MWh/MW/rok oraz o emisyjności nie większej niż 100kg/MWh (tzw. koszyk 3), tj. w szczególności do niektórych elektrowni wodnych. W drodze tej aukcji mogło być sprzedane maksymalnie 1.484.764 MWh energii elektrycznej o maksymalnej wartości 631.329.732 zł.

4 lipca 2017r. Prezes URE opublikował wyniki pomyślnie rozstrzygniętych aukcji². W ramach pierwszej aukcji (dla koszyka 7) ponownie głównym zwycięzcą okazały się być instalacje PV. W efekcie przeprowadzonych aukcji zostanie udzielone wsparcie dla ponad 350 nowych małych projektów OZE (≤ 1 MW), a ponad 40 istniejących małych instalacji (≤ 1 MW) przejdzie z systemu zielonych certyfikatów na aukcyjny system wsparcia³. Projekty z branży PV zdominowały grupę instalacji OZE, które skorzystają ze wsparcia w ramach pierwszej aukcji. W jej wyniku sprzedano ponad 99% energii elektrycznej, która była zaplanowana dla tego koszyka. Inwestorzy z koszyka objętego aukcją proponowali ceny w przedziale od 195 zł/MWh do 398,87 zł/MWh.

Natomiast druga aukcja migracyjna (dla koszyka 3) nie cieszyła się dużym powodzeniem. Wystartowało w niej dużo mniej wytwórców niż przewidziano dla migracji. Wszyscy wytwórcy, którzy złożyli ważne oferty – aukcję wygrali. W ramach tej aukcji sprzedana ilość energii elektrycznej wyniosła ok. 21% planowanej wartości. Inwestorzy zaproponowali ceny wahające się między 290 zł/MWh a 474 zł/MWh.

Po raz kolejny spośród zwycięzców aukcji OZE wyróżnić można polskich i zagranicznych inwestorów, którym udało się z sukcesem wystawić do aukcji i uzyskać prawo do wsparcia od kilku do kilkudziesięciu instalacji PV.

Zasady wsparcia zwycięzców aukcji

System aukcyjny zakłada wsparcie udzielane zwycięzcom każdej aukcji, tj. oferentom, którzy złożyli najniższe oferty na sprzedaż energii (aż do wyczerpania ilości lub wartości energii elektrycznej określonej w zawiadomieniu o aukcji), w formie gwarancji zakupu energii po cenie aukcyjnej (dla projektów OZE < 500 kW) lub modelu opartego na kontrakcie różnicowym (quasi Contract for Difference) (dla projektów OZE ≥ 500 kW).

W ramach konkretnych aukcji wsparcie udzielane jest na okres do 15 lat (definiowany corocznie w przepisach wykonawczych). Okres wsparcia dla zwycięskich instalacji OZE, jest obliczany od daty pierwszego wytworzenia energii elektrycznej po dacie zamknięcia aukcji.

Koszyki technologiczne

Aukcje są przeprowadzane w podziale na 7 koszyków technologicznych:

- "Koszyk 1" - instalacje o stopniu wykorzystania mocy zainstalowanej elektrycznej łącznej, bez względu na źródło pochodzenia, większym niż 3504 MWh/MW/rok,
- "Koszyk 2" - instalacje wykorzystujące ulegającą biodegradacji część odpadów przemysłowych i komunalnych, pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, w tym odpadów z instalacji do przetwarzania odpadów oraz odpadów z uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w szczególności osadów ściekowych, zgodnie z przepisami o odpadach w zakresie kwalifikowania części energii odzyskanej z termicznego przekształcania odpadów,
- "Koszyk 3" - instalacje, w których emisja CO₂ jest nie większa niż 100 kg/MWh, o stopniu wykorzystania zdolności produkcyjnych mocy zainstalowanej elektrycznej łącznej większym niż 3504 MWh/MW/rok,
- "Koszyk 4" - instalacje eksploatowane przez członków klastra energii,
- "Koszyk 5" - instalacje eksploatowane przez członków spółdzielni energetycznej,
- "Koszyk 6" - instalacje wykorzystujące wyłącznie biogaz rolniczy do wytwarzania energii elektrycznej,
- "Koszyk 7" - inne niż wymienione powyżej instalacje OZE.

Zgodnie z projektem nowelizacji Ustawy o OZE, nad którym obecnie pracuje Ministerstwo Energii (patrz pkt. Co dalej poniżej), podział na koszyki technologiczne ma ulec zmianie.

² <https://www.ure.gov.pl/pl/stanowiska/7098,Informacja-nr-412017.html> oraz <http://www.ure.gov.pl/pl/stanowiska/7099,Informacja-nr-422017.html>

³ W ramach aukcji migracyjnych istniejące instalacje OZE, które rozpoczęły produkcję energii elektrycznej przed 1 lipca 2016 r. i w związku z tym są objęte systemem wsparcia opartym na systemie zielonych certyfikatów, mają możliwość porzucenia tego systemu i przejścia do systemu aukcyjnego (jeśli wygrają aukcje).

Rozwój polskiego rynku PV

Według najnowszych danych opublikowanych przez URE łączna moc zainstalowana w instalacjach PV wynosi ponad 100 MW⁴. Na to składają się przede wszystkim średnie i duże instalacje PV (tj. instalacje o mocy większej niż 200kW), eksploatowane na podstawie koncesji, jak również instalacje małe i mikroinstalacje, dla których wymagany jest jedynie wpis do właściwego rejestru.

Na tle Europy Polska plasuje się obecnie dopiero na 18. miejscu pod względem ilości mocy zainstalowanej w instalacjach PV⁵. Liderem w tym wyścigu raczej nie zostaniemy (Niemcy już dziś mają zainstalowane ponad 41 GW instalacji PV⁶), ale należy się spodziewać, że w najbliższej przyszłości w Polsce utrzyma się wyraźna tendencja wzrostowa w tym sektorze.

W ostatnich latach dynamika wzrostu mocy zainstalowanej w samych instalacjach PV w Polsce jest szacowana na poziomie kilkuset procent. Jeżeli tylko zostaną zrealizowane projekty, które już wygrały dwie pierwsze aukcje OZE, ilość mocy zainstalowanych w instalacjach PV zwiększy się co najmniej czterokrotnie.

Jednocześnie wciąż jest miejsce dla nowych projektów na energię promieniowania słonecznego. Ministerstwo Energii zapowiada, że do 2020r. planowane jest uzyskanie co najmniej 1 GW mocy w samych instalacjach PV, chociaż Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. ("PSE", pełniące rolę operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego) zaznaczają, iż wartość ta powinna być szacowana na poziomie 2 GW. Szacunki PSE wynikają przede wszystkim z potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego. W 2015 roku PSE opublikował raport, zgodnie z którym szczególnie w miesiącach letnich wraz z wysokimi temperaturami, istotnie wzrosło zapotrzebowanie na dodatkową moc, ze względu na duże obciążenia sieci przez klimatyzacje, wentylacje i inne systemy chłodzące. Przy wysokich temperaturach pojawiają się problemy z generowaniem energii z elektrowni wiatrowych czy węglowych, a jednocześnie stworzone są wzorcowe warunki dla produkcji energii z PV. Szacowane 2GW mocy z instalacji fotowoltaicznych umożliwiłyby uzupełnienie powstałych braków.

Tym samym można się spodziewać, że w następnych aukcjach OZE będą pojawiały się wolumeny dla projektów PV, co widać też po dużej aktywności deweloperów na tym rynku.

Proces inwestycyjny instalacji PV

Proces inwestycyjny dotyczący instalacji PV jest zasadniczo zbliżony do procesu inwestycyjnego dla innych instalacji OZE. Istnieją jednak pewne różnice, które nie tylko ułatwiają, ale i istotnie przyspieszają osiągnięcie etapu ready-to-built przez projekty solarne.

Przed wszystkim, z uwagi na zwarte obszary, na których rozmieszczone są instalacje PV, znacznie prostszy jest proces pozyskania gruntów pod farmy solarne - razem z infrastrukturą przesyłową, projekt często udaje się zlokalizować na zaledwie kilku działkach.

⁴ Raport Urzędu Regulacji Energetyki, Potencjał krajowy OZE w liczbach (stan na 31.03.2017r.)

⁵ Renewable capacity statistics 2017, International Renewable Energy Agency.

⁶ Dane opublikowane przez Fraunhofer-Institut für Solare Energiesysteme ISE w raporcie dotyczącym fotowoltaiki z 9 stycznia 2017 r.

W zakresie etapu planistycznego, nie ma konieczności lokalizowania instalacji PV wyłącznie w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego⁷. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danego obszaru, możliwe jest uzyskanie dla projektu decyzji o warunkach zabudowy, co bardzo skraca etap planistyczny całego przedsięwzięcia; decyzje o warunkach zabudowy są wydawane w większości przypadków w przeciągu kilku miesięcy. Ponadto, w przeciwieństwie do projektów farm wiatrowych, nie istnieją szczególne obostrzenia dotyczące lokalizacji instalacji PV w stosunku do zabudowy mieszkalnej czy obszarów chronionych ze względu na środowisko naturalne.

Jeśli chodzi o proces uzyskiwania decyzji środowiskowej dla projektów solarnych⁸, dość często zdarza się, iż przeprowadzenie pełnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko (a więc także konieczność sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko) nie jest wymagana. Tym samym, cała procedura uzyskania decyzji środowiskowej również ulega znacznemu skróceniu. Z uwagi na fakt, że instalacje PV w większości przypadków nie wzbudzają istotnych kontrowersji ekologów i cieszą się dość przychylnym stosunkiem lokalnych społeczności, również ryzyko postępowania odwoławczo-sądowego jest mniejsze.

Istotnym elementem procesu inwestycyjnego jest uzyskanie warunków przyłączenia do sieci wydawanych przez lokalnego operatora system dystrybucyjnego, a następnie zawarcie umowy przyłączeniowej. Zdecydowana większość projektów PV rozwijanych w Polsce jest projektowana jako instalacje do 1 MW mocy zainstalowanej, które najczęściej są przyłączane do sieci średnich napięć 15kV, a tym samym zjawisko braku dostępnych w sieci mocy koniecznych do przyłączenia źródła energii, występujące często przy przyłączaniu źródeł do sieci wysokich oraz najwyższych napięć, w praktyce nie dotyczy projektów PV. Warto też pamiętać, że w przypadku źródeł o mocy do 5 MW, z tytułu przyłączenia do sieci pobiera się połowę opłaty ustalonej na podstawie rzeczywistych nakładów poczynionych na realizację przyłączenia.

Co dalej

System wsparcia dla OZE, z którego korzystać będą mogli wytwórcy, którzy wygrali pierwsze aukcje jest powszechnie uważany za stabilny, choć kilka jego elementów wciąż wywołuje pewne kontrowersje wśród inwestorów czy instytucji finansujących. Do tego sparzone na finansowaniu projektów farm wiatrowych banki podchodzą ostrożniej do oferowania finansowania na nowe projekty OZE. To zmusza zwycięzców aukcji do poszukiwania nowych rozwiązań w zakresie finansowania czy rozkładania ryzyk przy budowie projektów, a czasu na ich wybudowanie nie mają zbyt wiele. (Inwestorzy, którzy wygrali aukcje OZE, mają 24 miesiące - licząc od ogłoszenia wyników aukcji - na realizowanie swoich projektów PV i rozpoczęcie produkcji energii elektrycznej.) Na rynku pojawiają się więc nowe struktury i produkty finansowe, które mają umożliwić oddanie do eksploatacji projektów w terminie i ewentualnie ich dalszą odsprzedaż przez deweloperów z zyskiem już po wybudowaniu.

⁷ Co jest procesem nie tylko czasochłonnym, ale często również trudnym do zainicjowania, gdyż inwestor nie ma prawnej możliwości sfinansowania takiej procedury planistycznej.

⁸ Konieczność uzyskania decyzji środowiskowej dotyczy projektów PV zlokalizowanych na obszarach nie mniejszych niż 1 ha, gdyż takie projekty są zaliczane do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z §3 ust.1 pkt 52) Rozporządzenia z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których uzyskanie decyzji środowiskowej jest obowiązkowe).

Jednocześnie Ministerstwo Energii opublikowało projekt ustawy nowelizującej Ustawę o OZE, nad którą prace trwać będą pewnie do trzeciego kwartału tego roku. Nowelizacja jest związana z wciąż niezakończonym procesem notyfikacji nowych zasad wsparcia dla OZE do Komisji Europejskiej. Do czasu uchwalenia nowelizacji i potwierdzenia zgodności polskich przepisów z unijnymi zasadami udzielania pomocy publicznej, trudno będzie oszacować, jaką wartość osiągnie polski sektor PV w najbliższych latach.

KONTAKT

Agnieszka Janicka
Partner

T +48 22 627 11 77
E agnieszka.janicka
@cliffordchance.com

Paweł Puacz
Counsel

T +48 22 627 11 77
E pawel.puacz
@cliffordchance.com

Beata Zys
Senior Associate

T +48 22 627 11 77
E beata.zys
@cliffordchance.com

Niniejszy Client Briefing nie omawia wszystkich aspektów przedstawianych zagadnień i nie stanowi porady prawnej ani porady innego rodzaju

www.cliffordchance.com

Norway House, ul. Lwowska 19, 00-660
Warsaw, Poland

© Clifford Chance 2017

Clifford Chance, Janicka, Krużewski,
Namiotkiewicz i wspólnicy spółka
komandytowa

Abu Dhabi • Amsterdam • Bangkok •
Barcelona • Beijing • Brussels • Bucharest •
Casablanca • Dubai • Düsseldorf • Frankfurt •
Hong Kong • Istanbul • Jakarta* • London •
Luxembourg • Madrid • Milan • Moscow •
Munich • New York • Paris • Perth • Prague •
Rome • São Paulo • Seoul • Shanghai •
Singapore • Sydney • Tokyo • Warsaw •
Washington, D.C.

*Linda Widyati & Partners in association with
Clifford Chance.

Clifford Chance has a co-operation agreement
with Abuhimed Alsheikh Alhagbani Law Firm
in Riyadh.

Clifford Chance has a best friends relationship
with Redcliffe Partners in Ukraine.